

21. Yüzyılın Görünümü: Bilgi Çağı, *Mühendislik ve Mimarlıkta ÖLÇÜ Gazetesi*, Yıl: 3, Sayı: 32-33-34, Ekim-Kasım-Aralık (1989), s: 4.

21. YÜZYILIN GÖRÜNÜMÜ: BİLGİ ÇAĞI

Doç. Dr. Erol KÖKTÜRK

Harita ve Kadastro Mühendisi

2000 yılma 11 yıl kaldı, İnsanlık 11 yıl sonra “bir yüzyıl dönümünü” kutlayacak. Yeni yüzyıl nasıl olacak, neler getirecek?

İnsanlar gelecek yüzyılda eskilerdekenden çok mu farklı yaşayacaklar? Ya da yaşamın anlamı ve içeriği ne yönde değişecek?

Toplumların yapılarında bu yıllarda başlayan çalkantılar hangi bazda “sükunete” erişecekler? Bunlar bugünlerden başlayarak tartışılıyor. Kuşkusuz 1999 yılının 31 Aralık gecesi saatler 23.59’dan 0.01’e vardığında her şey birden değişmeyecek. Gelecek günler, şimdilerden atılan, atılması gereken temeller üzerinde yükselecekler. . .

21. yüzyıla çeşitli yakıştırmalar yapılıyor. Bunlardan biri de, “bilgi çağı” nitelemesi. Toplumların çok hızlı biçimde bilgi toplumuna dönüşmelerinden söz ediliyor. Yüzyılların eklendiği zincirde ilk halkaları tarım oluşturuyordu. Sonra sanayi ön plana çıktı, daha sonra, gelişmenin bir aşamasının ardından hizmetler. Bunlar birbirlerini dışlamadan toplumsal yaşamdaki yerlerini aldılar. Şimdi ise, bilgi, ağırlık noktasında. Doğru, çelişmesiz, hızlı ve kolay erişilebilen, güvenilir ve ekonomik bilgi, en önemli ve belirleyici değer olacak gelecek yıllarda, gelecek çağda. Bu yaklaşım neredeyse genel kabul görüyor. “Dışlamama” ilkesi, bilgi için de geçerli. Çünkü bilgi, hiçbir toplumsal etkinliği dışlamayan, tersine onların odağında yer alan, onları yönlendiren, onları iyi işleyen bir öge.

Artık yeni gereksinimler yeni bilgileri, yeni gelişmeler, bilgi üretme ve bilgiye ulaşma yollarını belirleyecekler. Toplumsal yaşamın hiçbir alanı, kenara çekilip, bu gelişmeleri izleyerek varlığını sürdüremeyecek. Yeni olanaklar, öncelikle kafaların değişiminde, sonra kurumların yapılanmasında daha devingen olunmasını, adeta kaçınılmaz kılıyor. Bundan böyle her bilinçli insan edimi, doğru bilgilere dayanmak zorunda. Deneme-yanılma yöntemi gelişen süreçlerde kendine yer bulamayacak, daha doğrusu bulamamalı. Doğru ve nesnel bilginin gücünü fark etmiş olmak bile başlı başına bir kazanım. Şimdi Türkçeyi tersten okumayı bırakıp, bu potansiyeli, yani bilginin potansiyelini yaratmanın ve kullanmanın zamanıdır. Çünkü bizde bugün bile kırmızıyla-pembe, akla-gri birbirine karıştırılıyor. Bu da zaman zaman ve biline biline yapılıyor. Yönetim süreçlerini bilgi değil, keşmekeş belirliyor, Önce plan yapılıyor, arzuya, istenenlere göre. Çıkan tabloya göre de, bunun dayanması gereken bilgiler tanımlanıyor. Bilginin gerçek içeriği boşaltılarak, kılığın kopuk, düşsel yanlar ön plana çıkarılıyor. Böylece toplumsal-doğasal gerçeklikten kök alması gereken bilginin, üretme sürecinin kendi yasallıkları, yöntemsel ilkeleri göz ardı edilerek, onun çıkış aldığı koşulları değiştirme gücü bitiriliyor.

Bilgi, toplumsal koşullar, teknoloji, çağı yakalama vb. kavramlar üzerlerinde derinlemesine düşünmemiz gereken önemde ve güncellikler. Kendi uzmanlık alanlarımızda bilgi üretme, bilgi depolama, bilgiyi bir güç olarak kullanma süreçlerini başlatmalı ve yaşamalıyız. İşte bilgisayarlar ve bilgi işleme donatıları önümüzde. Önce bunların sunduğu olanakları bilince çıkarmak gerekiyor. Klavyenin tuşlarına sarılmadan önce yapılması gereken eğitilme. Ters durumda bir teknik elemanın, bırakın maksimumu, optimumu yakalaması bile olanaksızdır.

Geleceğin temellerini kendi alanlarımızda atarken, en güçlü silahımız, yeni düşünme yöntemleriyle olayların üzerine gitmek olacaktır. Sorun saptamada, değerlendirmelerde ve çözüm üretmede sistemli ve bütüncül düşünme, edimlerimizi doğru ve güvenilir bilgiler temeline dayandırma, başarının güvenceleridir. Bu nedenle bilimsel-teknolojik devrimi iyi kavramak gibi bir sorumluluğumuz var. Toplum yaşamımız gibi meslek yaşamımız da bu devrimin ürünleriyle donandığına, donanmak zorunda olduğuna, bundan kaçınmak olanaklı görülmediğine göre kendimizi gelecek çağa bugünden hazırlamalıyız.

Artık bu gelişmelerin ve ürünlerin dışında var olamayız. Ve geleceği bu olanaklardan yararlanmadan yeniden yaratamayız. Bu nedenle, bilgi çağının bize yükleyeceği yeni sorumluluklara ve görevlere bugünden hazırlanmalıyız.